

RADA VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

Materiál na 4. zasadnutie rady

Bod č. 6

Správa o priebehu a výsledkoch šiesteho kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

Podnet:

Iniciatívny materiál

Obsah materiálu:

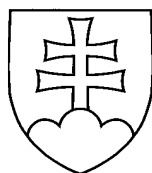
1. Návrh uznesenia
2. Predkladacia správa
3. Vlastný materiál
4. Prílohy

Predkladá:

Marek Eštok

štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Bratislava máj 2026

NÁVRH UZNESENIA RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY

č. ...
z 12. mája 2026

TÝKAJÚCE SA CELEJ RADY

k Správe o priebehu a výsledkoch šiesteho kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

Rada vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny

A. berie na vedomie

A.1 Správu o priebehu a výsledkoch šiesteho kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

Predkladacia správa

Materiál „*Správa o priebehu a výsledkoch šiesteho kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike*“ predkladá štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky.

Materiál sa predkladá ako iniciatívny a jeho cieľom je poskytnúť Rade vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (ďalej len „rada“) prehľad o odporúčaniach, ktoré boli Slovenskej republike adresované Radou Európy počas šiesteho kola monitoringu plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov (ďalej len „charta jazykov“).

Účelom materiálu je zadefinovanie gestorstva k jednotlivým odporúčaniam šiesteho kola monitoringu implementácie charty jazykov v Slovenskej republike. Predkladaný materiál obsahuje stručnú popisnú informáciu o priebehu a výsledkoch monitoringu, ako aj prehľad jednotlivých odporúčaní. Samostatnou prílohou k materiálu je text správy Výboru expertov o uplatňovaní charty jazykov v Slovenskej republike, stanovisko Slovenskej republiky k predmetnej správe a text záverečného odporúčania Výboru ministrov Rady Európy. Materiál by mal napomôcť k príprave Slovenskej republiky na nasledujúci cyklus monitoringu a zároveň posilniť medzirezortnú koordináciu pri efektívnej implementácii charty jazykov v Slovenskej republike aj formou realizácie odporúčaní v rámci vnútroštátnych mechanizmov a procesov.

Správa o priebehu a výsledkoch šiesteho kola monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

1. Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov a jej kontrolný mechanizmus

Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (ďalej len „charta jazykov“) je medzinárodná zmluva prijatá Výborom ministrov Rady Európy (ďalej len „Výbor ministrov“) v roku 1992, ktorá nadobudla platnosť 1. marca 1998. Cieľom a účelom charty jazykov je chrániť a podporovať tradičné regionálne alebo menšinové jazyky zmluvných štátov vo všetkých oblastiach verejného života. Regionálne alebo menšinové jazyky sú súčasťou európskeho kultúrneho dedičstva a ich ochrana a podpora prispievajú k budovaniu Európy založenej na demokracii a kultúrnej rozmanitosti. Z hľadiska právnej povahy ide o rámcovú mnohostrannú medzinárodnú zmluvu kultúrneho charakteru, na ktorej vykonanie je potrebné prijať legislatívne a realizačné opatrenia, pokiaľ už takéto opatrenia neboli prijaté.

Charta jazykov bola podpísaná v mene Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) v Štrasburgu dňa 20. februára 2001. Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s chartou jazykov uznesením č. 1497 z 19. júna 2001. Prezident Slovenskej republiky ju ratifikoval 20. júla 2001 a ratifikačná listina bola uložená a zaregistrovaná u depozitára, generálneho tajomníka Rady Európy, 5. septembra 2001. Pre SR nadobudla platnosť 1. januára 2002 na základe článku 19 ods. 2 charty jazykov a vzťahuje sa na týchto 11 jazykov: bulharčina, chorvátčina, čeština, nemčina, maďarčina, poľština, rómčina, rusínčina, ukrajinčina (časť II a časť III), srbčina a ruština (časť II).¹

Charta jazykov má svoj kontrolný mechanizmus založený na spolupráci medzi štátom a Radou Európy s cieľom upozorniť na prípadné nedostatky v plnení záväzkov. Gestorom aktivít súvisiacich s procesom koordinácie vykonávania charty jazykov v SR je Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky (ďalej len „MZVEZ SR“). Poradným orgánom pre oblasť implementácie charty jazykov je v zmysle čl. 7 ods. 4 charty jazykov Rada vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny, ktorá je stálym poradným orgánom vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) pre otázky týkajúce sa národnostných menšín, etnických skupín a ich príslušníkov.

SR si ako zmluvná strana charty jazykov plní požadované záväzky a v pravidelných intervaloch predkladá implementačné správy, ktoré posudzuje nezávislý Výbor expertov. SR doposiaľ predložila šesť implementačných správ k charte jazykov. Informácie obsiahnuté v implementačnej správe, spolu s poznatkami nadobudnutými počas návštevy Výboru expertov v danej krajine, slúžia ako východisko pre vypracovanie hodnotiacej správy a prijatie odporúčania Výboru ministrov.

¹ K jazyku jidiš uvádzame, že aplikácia charty jazykov sa v SR nevzťahuje na tento jazyk. Pri uložení ratifikačnej listiny 5. septembra 2001 urobila SR vyhlásenie, v ktorom sa jidiš nenachádzal. Rovnako sa jidiš nenachádzal ani pri uznaní dvoch ďalších jazykov za menšinové jazyky v SR, keď vláda SR dňa 18. novembra 2015 uznala ruský a srbský jazyk v zmysle časti II charty. Uznanie bolo notifikované generálnemu tajomníkovi Rady Európy 25. novembra 2015 a následne zaregistrované 27. novembra 2015. Jazyk jidiš sa chybné uvádza vo viacerých správach Výboru expertov. Na túto skutočnosť SR upozornila už v roku 2019. Výbor expertov v šiestej hodnotiacej správe uvádza: „Vzhľadom na to, že zástupcovia židovskej menšiny nevyjadrili žiadne želanie získať podporu od orgánov na podporu používania tohto jazyka vo verejnom alebo súkromnom živote, Výbor expertov v tejto hodnotiacej správe nebude orgánom predkladať odporúčania týkajúce sa jidiš. K tejto záležitosti sa vráti, keď sa zmenia potreby a želania používateľov jidiš.“

2. Šieste kolo monitorovania úrovne implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov Slovenskou republikou

2.1. Šiesta správa o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

Šieste kolo monitoringu sa formálne začalo predložením **Šiestej správy o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike** (ďalej len „šiesta implementačná správa“) generálnej tajomníčke Rady Európy 28. februára 2024.

Obsahom šiestej implementačnej správy sa stali informácie o plnení záväzkov v oblasti ochrany a podpory vybraných menšinových jazykov vyplývajúcich zo záväzných ustanovení charty jazykov (vzdelávanie, súdnictvo, správne orgány a verejné služby, médiá, kultúrna činnosť a kultúrne zariadenia, ekonomický a sociálny život a cezhraničná spolupráca). Sledovaným obdobím správy bolo obdobie rokov 2019 - 2023. Správa reflektovala na odporúčania Výboru ministrov a Výboru expertov z piateho kola monitorovacieho cyklu a poskytovala informácie o relevantných legislatívnych zmenách a prijatých opatreniach v oblasti zachovania a rozvoja regionálnych alebo menšinových jazykov v SR.

Šiestu implementačnú správu spracovalo MZVEZ SR na základe podkladov vecne príslušných orgánov štátnej správy. Prerokovaná bola vtedajším Výborom pre národnostné menšiny a etnické skupiny Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Správu následne na vnútroštátnej úrovni schválila vláda SR uznesením č. 106 z 21. februára 2024.

Správa je dostupná aj na Portáli Otvorenej vlády v časti:

<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/29276/1> .

2.2. Monitorovacia návšteva Výboru expertov

V nadväznosti na predloženie šiestej implementačnej správy generálnej tajomníčke Rady Európy sa v rámci štandardného monitorovacieho procesu v dňoch **31. marca – 4. apríla 2025** uskutočnila návšteva predstaviteľov Výboru expertov v SR. Delegácia Výboru expertov bola zastúpená v nasledujúcom zložení: Vesna Crnić-Grotić, členka Výboru expertov za Chorvátsko; Albert Branchadell, člen Výboru expertov za Španielsko; Júlia Vrábľová, členka Výboru expertov za SR; Jörg Horn a Aida Farkas zo Sekretariátu charty jazykov.

Výbor expertov sa stretol so zástupcami národnostných menšín, mimovládnych organizácií a predstaviteľmi štátnej správy a samosprávy v **Bratislave, Prešove a Rožňave**. Samostatné rokovanie absolvoval so splnomocnencom vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny Ákosom Horonym (ďalej len „SVNM“) a vybranými členmi Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny. Stretnutia s neštátnymi subjektmi sa v súlade so zaužívanou praxou v Rade Európy konali bez prítomnosti zástupcov štátnych orgánov.

Rokovania Výboru expertov so zástupcami vecne príslušných rezortov a inštitúcií SR sa zamerali najmä na plánované a prijaté legislatívne zmeny, vzdelávanie v menšinových jazykoch, používanie menšinových jazykov vo verejnej správe, vysielanie verejnoprávnych médií v menšinových jazykoch a podporu kultúry národnostných menšín. Východiskovým dokumentom diskusie bol dotazník Výboru expertov k implementácii záväzkov SR z charty jazykov zaslaný pred monitorovacou návštevou. Ďalším podkladom diskusie boli otázky vznesené počas stretnutí so zástupcami národnostných menšín, ako aj kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií v rámci monitorovacej návštevy.

2.3. Šiesta hodnotiaca správa Výboru expertov o uplatňovaní Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v Slovenskej republike

Zhrnutie

Na základe šiestej implementačnej správy SR a zistených poznatkov z monitorovacej návštevy v SR prijal Výbor expertov na svojom 82. plenárnom zasadnutí dňa 12. júna 2025 **šiestu hodnotiacu správu Výboru expertov o uplatňovaní charty jazykov v SR** (ďalej len „šiesta hodnotiaca správa“). V súlade s čl. 16 charty jazykov SR využila možnosť vyjadriť sa k jej obsahu. Stanovisko SR je súčasťou prílohy k šiestej hodnotiacej správe Výboru expertov.

Šiesta hodnotiaca správa sa zameriava na všeobecný vývoj a trendy týkajúce sa regionálnych alebo menšinových jazykov v SR a postavenie týchto jazykov. Skúma najmä opatrenia, ktoré slovenské orgány prijali ako reakciu na odporúčania Výboru expertov a Výboru ministrov na konci piateho monitorovacieho cyklu a tiež upozorňuje na nedostatky. Poskytuje podrobný prehľad o stave implementácie každého záväzku SR vo vzťahu k danému jazyku, ako aj o odporúčaní adresovaných slovenským orgánom. Na základe svojho hodnotenia Výbor expertov navrhuje Výboru ministrov odporúčania, ktoré majú byť v súlade s čl. 16 charty jazykov adresované vláde SR.

Výbor expertov v šiestej hodnotiacej správe predovšetkým nabáda na **prijatie okamžitých opatrení** a súčasne identifikuje **d ďalšie odporúčania** v oblasti používania regionálnych alebo menšinových jazykov. SR bolo adresovaných celkom **66 odporúčaní**, z toho **15 odporúčaní na prijatie okamžitých opatrení a 51 ďalších odporúčaní**. Odporúčania sa vzťahujú na 11 regionálnych alebo menšinových jazykov (bulharský, český, chorvátsky, maďarský, nemecký, poľský, rómsky, rusínsky, ruský, srbský a ukrajinský). Témy, na ktoré sa sústredil Výbor expertov vo svojich odporúčaní, boli predovšetkým:

- používanie regionálnych alebo menšinových jazykov v oblasti súdnictva, správnych orgánov a verejnej služby, médií, ekonomického a sociálneho života;
- zabezpečenie výučby v menšinových alebo regionálnych jazykoch alebo výučby menšinových alebo regionálnych jazykov;
- zvyšovanie povedomia a podpory tolerance v spoločnosti voči menšinovým jazykom a kultúram.

Výbor expertov súčasne **konštatoval pozitívne trendy**, najmä v súvislosti s prijatím opatrení v oblasti verejnej správy týkajúce sa niekoľkých menšinových jazykov, ktoré SR realizuje nad rámec svojich záväzkov v charte jazykov. Slovenské orgány sa preto vyzývajú, aby zvážili ratifikáciu príslušných záväzkov.

Výbor expertov taktiež vyzýva slovenské orgány, aby preložili túto správu do regionálnych alebo menšinových jazykov s cieľom podporiť orgány, organizácie, poradné orgány a dotknuté osoby v procese úplnej implementácie charty jazykov.

2.4. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy č. CM/RecChL(2025)4 o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov Slovenskou republikou

Šieste kolo monitorovania sa ukončilo prijatím **odporúčania Výboru ministrov Rady Európy č. CM/RecChL(2025)4 o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov Slovenskou republikou** dňa 7. novembra 2025. MZVEZ SR zaslalo dňa 11. novembra 2025 informáciu o prijatí odporúčania všetkým vecne príslušným rezortom a inštitúciám.

Odporúčanie Výboru ministrov vychádza zo správy Výboru expertov a stanoviska SR k nej. Výbor expertov, hoci uznáva úsilie slovenských orgánov, ktoré sa zaviazali chrániť regionálne a menšinové jazyky, ktorými sa v krajine hovorí, sa vo svojom hodnotení rozhodol sústrediť na niektoré z najdôležitejších nedostatkov pri implementácii charty jazykov. Odporúčania, ktoré Výbor expertov predložil Výboru ministrov, by sa však podľa Výboru expertov nemali vykladať tak, aby znižovali význam ďalších podrobnejších pripomienok obsiahnutých v správe, ktoré zostávajú v platnosti.

Pracovný preklad odporúčania:

Výbor ministrov,

v súlade s článkom 16 Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov (ďalej len „Charta“);

so zreteľom na ratifikačnú listinu uloženú Slovenskou republikou 5. septembra 2001 a vyhlásenie registrované 27. novembra 2015;

berúc na vedomie hodnotenie vykonané Výborom expertov k Charte vo vzťahu k uplatňovaniu Charty Slovenskou republikou;

majúc na pamäti, že toto hodnotenie vychádza z informácií zaslaných Slovenskou republikou v jej šiestej periodickej správe, doplňujúcich informácií poskytnutých orgánmi Slovenskej republiky, informácií predložených orgánmi a združeniami právoplatne zriadenými v Slovenskej republike a informácií získaných Výborom expertov počas „návštevy na mieste“;

berúc na vedomie stanovisko predložené orgánmi Slovenskej republiky k obsahu správy Výboru expertov;

odporúča, aby orgány Slovenskej republiky prihliadali na všetky postrehy a odporúčania Výboru expertov, a najmä, aby:

1. zmenili a doplnili príslušné právne predpisy s cieľom odstrániť akékoľvek ustanovenia, ktoré vylučujú, obmedzujú alebo odrádzajú od používania menšinových jazykov v súlade s Chartou, najmä v oblastiach súdnictva a verejnej správy, médií, hospodárskeho a spoločenského života;
2. zabezpečili výučbu v menšinových jazykoch alebo menšinových jazykov od predškolského vzdelávania až po stredoškolské alebo technické a odborné vzdelávanie v ďalších obciach v tradičných jazykových oblastiach a zároveň zabezpečili kontinuitu medzi vzdelávacími úrovňami;
3. zabezpečili základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov, ktorí vyučujú menšinové jazyky alebo v nich vyučujú, v súlade so záväzkami Charty vrátane predškolského vzdelávania;
4. prijali potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, aby zabezpečili, že vysielatelia budú poskytovať dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v menšinových jazykoch a že sa v týchto jazykoch bude produkovať dostatočný digitálny mediálny obsah;
5. prijali potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa menšinové jazyky mohli používať v komunikácii s miestnymi pobočkami štátnych orgánov, regionálnymi

orgánmi a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v týchto jazykoch bez ohľadu na prahové hodnoty;

6. naďalej zvyšovali povedomie a podporovali toleranciu v celej slovenskej spoločnosti voči menšinovým jazykom a kultúram, ktoré reprezentujú.

Výbor ministrov vyzýva slovenské orgány, aby predložili informáciu o implementácii odporúčaní na okamžité opatrenia do 1. júla 2026 a ďalšiu periodickú správu do 1. januára 2029.

2.5. Implementácia odporúčaní Slovenskou republikou

V polovici každého päťročného monitorovacieho cyklu, t. j. dva a pol roka po dátume pravidelnej periodickej správy, musí **zmluvný štát charty jazykov predložiť informácie o vykonávaní odporúčaní na okamžité opatrenia**, ktoré Výbor expertov uviedol vo svojej hodnotiacej správe. Výbor expertov následne prijme **hodnotenie vykonávania týchto odporúčaní**. „Ďalšie odporúčania“ Výboru expertov o tom, ako zlepšiť ochranu a podporu regionálnych alebo menšinových jazykov v danom štáte, sa skúmajú po prijatí nasledujúcej pravidelnej periodickej správy a po návšteve zmluvného štátu. Päťročné pravidelné správy obsahujú komplexné informácie o vykonávaní všetkých záväzkov charty jazykov a všetkých odporúčaní Výboru expertov a Výboru ministrov.

Výbor ministrov vyzýva slovenské orgány, aby predložili **informáciu o implementácii odporúčaní na okamžité opatrenia do 1. júla 2026 a ďalšiu periodickú správu do 1. januára 2029**.

Odporúčania Výboru ministrov k implementácii charty jazykov nie sú právne záväzné v zmysle vynútiteľnosti, ale predstavujú politický záväzok a od štátov sa očakáva, že sa nimi budú skutočne zaoberať a implementovať ich. Štáty majú povinnosť plniť samotnú chartu jazykov, ktorú ratifikovali, zatiaľ čo odporúčania slúžia ako usmernenia na zlepšenie jej aplikácie a hodnotenie pokroku.

Z tohto dôvodu je nevyhnutná včasná informovanosť a koordinovaná spolupráca príslušných inštitúcií a orgánov v SR pri ich vyhodnocovaní a realizácii. Príprave na nasledujúci monitorovací cyklus, ako aj pri koncipovaní ďalších periodických správ o implementácii charty jazykov, by mal napomôcť prehľad odporúčaní so stanovením gestorského rezortu.

S cieľom posilniť medzirezortnú koordináciu pri efektívnej implementácii charty jazykov a informovať verejnosť o výsledkoch monitorovacieho procesu predkladá MZVEZ SR na rokovanie vlády SR materiál o priebehu a výsledkoch príslušného kola monitoringu. Súčasťou materiálu sú aj úlohy určené pre vecne príslušné orgány štátnej správy a ďalšie inštitúcie. S predkladaným materiálom sa oboznamujú i členovia Rady vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny.

2.5.1. Odporúčania z Hodnotiacej správy Výboru expertov a stanovenie gestorstva

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory bulharčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčanie na okamžité opatrenie

a. Uľahčovať vytvorenie orgánu zodpovedného za zber, uchovávanie kópií a prezentáciu alebo publikovanie diel zhotovených v bulharskom jazyku.

Gestor odporúčania a): Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „MK SR“)

II. Ďalšie odporúčania

- b. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania bulharčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania b): SVNМ

- c. Poskytovať v rámci technického a odborného vzdelávania výučbu bulharčiny ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov.

Gestor odporúčania c): Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVM SR“)

- d. Prijat' potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania bulharčiny v komunikácii s administratívnymi orgánmi a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania d): SVNМ; Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „MV SR“); Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“); Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“); Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“)

- e. Prijat' potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, na zabezpečenie toho, aby vysielatelia poskytovali dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v bulharčine a aby sa v tomto jazyku produkoval dostatočný digitálny mediálny obsah s cieľom vytvoriť rozmanitú a udržateľnú ponuku, ktorá bude podporovať jeho učenie a používanie.

Gestor odporúčania e): Slovenská televízia a rozhlas (ďalej len „STVR“)

- f. Uľahčiť vytvorenie týždenníka alebo denníka v bulharčine, a to aj online.

Gestor odporúčania f): Fond na podporu kultúry národnostných menšín (ďalej len „FP KNM“)

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory češtiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

Výbor expertov v súčasnosti nemá odporúčania na okamžité opatrenia.

II. Ďalšie odporúčanie

- a. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania češtiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk, a to najmä vo vzdelávaní.

Gestor odporúčania a): SVN

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory chorvátčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

- a. Zabezpečiť predškolskú výchovu prevažne alebo úplne v chorvátčine a výučbu chorvátčiny ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov na základných školách v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, pričom sa zabezpečí kontinuita medzi úrovňami vzdelávania.
- b. Prijat' potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania chorvátčiny v komunikácii s administratívnymi orgánmi a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania a): MŠVV SR

Gestor odporúčania b): SVN; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

II. Ďalšie odporúčania

- c. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania chorvátčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania c): SVN

- d. Zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov vyučujúcich chorvátčinu.

Gestor odporúčania d): MŠVV SR

- e. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú chorvátčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania e): MŠVV SR

- f. Zvýšiť viditeľnosť chorvátčiny vrátane názvov miest a ulíc jej používaním vo verejnom označení.

Gestor odporúčania f): SVN; MV SR; Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (ďalej len „MD SR“)

- g. Prijat' potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, na zabezpečenie toho, aby vysielatelia poskytovali dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v chorvátčine a aby sa v tomto jazyku produkoval dostatočný digitálny mediálny obsah s cieľom vytvoriť rozmanitú a udržateľnú ponuku, ktorá bude podporovať jeho učenie a používanie.

Gestor odporúčania g): STVR

- h. Zabezpečiť, aby orgány, ktoré organizujú alebo podporujú kultúrne aktivity, vrátane obcí, zahrnuli vedomosti a používanie chorvátskeho jazyka a kultúry do záväzkov, ktoré iniciujú alebo na ktoré poskytujú podporu.

Gestor odporúčania h): FP KNM

- i. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti² (napr. nemocnice) ponúkali používanie chorvátčiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou (vrátane odborného vzdelávania) a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania i): MZ SR; MPSVR SR

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory maďarčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčanie na okamžité opatrenie

- a. Zvýšiť používanie maďarských názvov miest a ulíc vo verejnom značení, a to aj na regionálnych a štátnych cestách a v úradných publikáciách v oblasti, kde sa tento jazyk používa.**

Gestor odporúčania a): SVNМ; MV SR; MD SR

II. Ďalšie odporúčania

- b. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania maďarčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania b): SVNМ

- c. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú maďarčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania c): MŠVМ SR

- d. Posilniť ústne a písomné používanie maďarčiny vo vzťahoch so správnymi orgánmi a verejnými službami a z ich strany v spolupráci s používateľmi tohto jazyka a v súlade s ratifikovanými záväzkami bez ohľadu na limity, a podporovať takéto používanie v praxi.

Gestor odporúčania d): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

- e. Uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v maďarčine.

Gestor odporúčania e): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

- f. Identifikovať spôsoby, ako pokrývať dodatočné náklady tých médií, v ktorých sa používa maďarčina.

Gestor odporúčania f): SVNМ; FP KNМ

- g. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti (napr. nemocnice) aj naďalej ponúkali používanie maďarčiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania g): MZ SR; MPSVR SR, SVNМ

² Pozn.: Terminológia „zariadenie sociálnej starostlivosti“ sa uvádza v čl. 13 charty jazykov. Keďže tento pojem je v materiáli použitý, na účely jeho správneho porozumenia je potrebné vyložiť ho s prihliadnutím na platné a účinné právne predpisy Slovenskej republiky. Rozlišujeme, či sa pod termínom „zariadenie sociálnej starostlivosti“ rozumie „zdravotnícke zariadenie“, ak sa jedná o zariadenie poskytujúce zdravotnú starostlivosť – uvedený príklad – nemocnica, alebo ide napr. o „zariadenie sociálnych služieb“, ak sa jedná o zariadenie poskytujúce sociálne služby – uvedený príklad „domov dôchodcov“, ktorým sa v SR rozumie „zariadenie pre seniorov“ v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory nemčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

- a. **Zabezpečiť predškolskú výchovu prevažne alebo úplne v nemčine a výučbu nemčiny ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov na základných, stredných a technických a odborných školách v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, pričom sa zabezpečí kontinuita medzi úrovňami vzdelávania.**
- b. **Zvýšiť viditeľnosť nemčiny vrátane názvov miest a ulíc jej používaním vo verejnom označení.**

Gestor odporúčania a): MŠVVM SR

Gestor odporúčania b): SVNМ; MV SR; MD SR

II. Ďalšie odporúčania

- c. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania nemčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania c): SVNМ

- d. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú nemčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania d): MŠVVM SR

- e. Prijat' potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania nemčiny v komunikácii s miestnymi pobočkami štátnych orgánov, regionálnych orgánov a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania e): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

- f. Prijat' potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, na zabezpečenie toho, aby vysielatelia poskytovali dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v nemčine a aby sa v tomto jazyku produkoval dostatočný digitálny mediálny obsah s cieľom vytvoriť rozmanitú a udržateľnú ponuku, ktorá bude podporovať jeho učenie a používanie. **Gestor odporúčania f): STVR**

- g. Uľahčiť vytvorenie týždenníka alebo denníka v nemčine, a to aj online.

Gestor odporúčania g): FP KNM

- h. Zabezpečiť, aby orgány, ktoré organizujú alebo podporujú kultúrne aktivity, vrátane obcí, zahrnuli vedomosti a používanie nemeckého jazyka a kultúry do záväzkov, ktoré iniciujú alebo na ktoré poskytujú podporu.

Gestor odporúčania h): FP KNM

- i. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti (napr. nemocnice) ponúkali používanie nemčiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou (vrátane odborného vzdelávania) a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania i): MZ SR; MPSVR SR

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory poľštiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

a.	Zabezpečiť predškolskú výchovu prevažne alebo úplne v poľštine a výučbu poľštiny ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov na základných a stredných školách v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, pričom sa zabezpečí kontinuita medzi úrovňami vzdelávania.
b.	Prijatť potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania poľštiny v komunikácii s administratívnymi orgánmi a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania a): MŠVVM SR

Gestor odporúčania b): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

II. Ďalšie odporúčania

- c. Prijatť rozhodné opatrenia na podporu používania poľštiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania c): SVNМ

- d. Zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov vyučujúcich poľštinu.

Gestor odporúčania d): MŠVVM SR

- e. Prijatť potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, na zabezpečenie toho, aby vysielatelia poskytovali dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v poľštine a aby sa v tomto jazyku produkoval dostatočný digitálny mediálny obsah s cieľom vytvoriť rozmanitú a udržateľnú ponuku, ktorá bude podporovať jeho učenie a používanie.

Gestor odporúčania e): STVR

- f. Uľahčovať vytvorenie orgánu zodpovedného za zber, uchovávanie kópií a prezentáciu alebo publikovanie diel zhotovených v poľskom jazyku.

Gestor odporúčania f): MK SR

- g. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti (napr. nemocnice) ponúkali používanie poľštiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou (vrátane odborného vzdelávania) a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania g): MZ SR; MPSVR SR

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory rómčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

a.	Zabezpečiť predškolskú výchovu prevažne alebo úplne v rómčine a výučbu rómčiny ako neoddeliteľnú súčasť učebných osnov na základných a stredných školách v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, pričom sa zabezpečí kontinuita medzi úrovňami vzdelávania a zohľadnia sa osobitné potreby a želania používateľov.
b.	Zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov, ktorí vyučujú v rómčine alebo rómčinu, a to aj na predškolskej úrovni.

Gestor odporúčaní a) - b): MŠVVM SR

II. Ďalšie odporúčania

- c. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania rómčiny vo verejnom a súkromnom živote zahrnutím uplatňovania Charty na tento jazyk do existujúcich stratégií a akčných plánov týkajúcich sa Rómov.

Gestor odporúčania c): splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ďalej len „SVRK“); SVNМ

- d. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú rómčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania d): MŠVVM SR

- e. Prijat' potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania rómčiny v komunikácii s miestnymi pobočkami štátnych orgánov, regionálnych orgánov a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania e): SVNМ; SVRK; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

- f. Dokončiť zbierku názvov miest v rómčine v súlade s dostupným výskumom a zaviesť ich oficiálne používanie.

Gestor odporúčania f): SVRK; SVNМ

- g. Uľahčiť vytvorenie týždenníka alebo denníka v rómčine, a to aj online.

Gestor odporúčania g): FP KNM

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory rusínčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčanie na okamžité opatrenie

a. Prijat' opatrenia na sprístupnenie podstatnej časti predškolského, základného, stredoškolského a technického a odborného vzdelávania v rusínčine v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, a zároveň zabezpečiť kontinuitu medzi úrovňami vzdelávania.

Gestor odporúčania a): MŠVVM SR

II. Ďalšie odporúčania

- b. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania rusínčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania b): SVNМ

- c. Zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov vyučujúcich v rusínčine.

Gestor odporúčania c): MŠVVM SR

- d. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú rusínčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania d): MŠVVM SR

- e. Posilniť používanie rusínčiny vo vzťahoch so správnymi orgánmi a verejnými službami v spolupráci s používateľmi tohto jazyka a v súlade s ratifikovanými záväzkami bez ohľadu na hraničné hodnoty a podporovať takéto používanie v praxi a zvýšiť viditeľnosť rusínčiny jej používaním na verejných označeniach vrátane názvov miest.

Gestor odporúčania e): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR; MD SR

- f. Uľahčiť vytvorenie týždenníka alebo denníka v rusínčine, a to aj online.

Gestor odporúčania f): FP KNM

- g. Zabezpečiť, aby orgány, ktoré organizujú alebo podporujú kultúrne aktivity, vrátane obcí, zahrnuli vedomosti a používanie rusínskeho jazyka a kultúry do záväzkov, ktoré iniciujú alebo na ktoré poskytujú podporu.

Gestor odporúčania g): FP KNM

- h. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti (napr. nemocnice) naďalej ponúkali používanie rusínčiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou (vrátane odborného vzdelávania) a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania h): MZ SR; MPSVR SR; SVN

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory ruštiny v Slovenskej republike

I. Odporúčanie na okamžité opatrenie

a. Zabezpečiť používanie ruštiny v predškolskom vzdelávaní a výučbu ruštiny na stredných školách a zároveň zabezpečiť kontinuitu medzi úrovňami vzdelávania.

Gestor odporúčania a): MŠV SR

II. Ďalšie odporúčanie

- b. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania ruštiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania b): SVN

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory srbčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčanie na okamžité opatrenie

a. Zabezpečiť používanie srbčiny v predškolskom vzdelávaní a výučbu srbčiny na základných a stredných školách a zároveň zabezpečiť kontinuitu medzi úrovňami vzdelávania a v spolupráci s jej používateľmi.

Gestor odporúčania a): MŠV SR

II. Ďalšie odporúčanie

- b. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania srbčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania b): SVN

Odporúčania Výboru expertov ohľadom zlepšenia ochrany a podpory ukrajinčiny v Slovenskej republike

I. Odporúčania na okamžité opatrenia

- a. **Prijat' opatrenia na sprístupnenie podstatnej časti predškolského, základného, stredoškolského a technického a odborného vzdelávania v ukrajinčine v oblastiach, kde sa tento jazyk tradične používa, a zároveň zabezpečiť kontinuitu medzi úrovňami vzdelávania.**
- b. **Zabezpečiť základné a ďalšie vzdelávanie učiteľov vyučujúcich v ukrajinčine.**

Gestor odporúčaní a) – b): MŠVVM SR

II. Ďalšie odporúčania

- c. Prijat' rozhodné opatrenia na podporu používania ukrajinčiny vo verejnom a súkromnom živote vypracovaním a implementáciou stratégie a akčného plánu pre uplatňovanie Charty na tento jazyk.

Gestor odporúčania c): SVNМ

- d. Zabezpečiť výučbu histórie a kultúry, ktorú ukrajinčina odráža, pre všetkých žiakov v oblasti, kde sa tento jazyk tradične používa.

Gestor odporúčania d): MŠVVM SR

- e. Prijat' potrebné právne a praktické opatrenia na zabezpečenie používania ukrajinčiny v komunikácii s miestnymi pobočkami štátnych orgánov, regionálnych orgánov a poskytovateľmi verejných služieb a uľahčiť regionálnym a miestnym orgánom zverejňovanie ich úradných dokumentov v tomto jazyku bez ohľadu na prahové hodnoty.

Gestor odporúčania e): SVNМ; MV SR; MPSVR SR; MZ SR; MPRV SR

- f. Prijat' potrebné opatrenia, a to aj v legislatíve, na zabezpečenie toho, aby vysielatelia poskytovali dlhšie a častejšie rozhlasové a televízne programy v ukrajinčine a aby sa v tomto jazyku produkoval dostatočný digitálny mediálny obsah s cieľom vytvoriť rozmanitú a udržateľnú ponuku, ktorá bude podporovať jeho učenie a používanie.

Gestor odporúčania f): STVR

- g. Uľahčiť vytvorenie týždenníka alebo denníka v ukrajinčine, a to aj online.

Gestor odporúčania g): FP KNM

- h. Zabezpečiť, aby zariadenia sociálnej starostlivosti (napr. nemocnice) ponúkali používanie ukrajinčiny, a to oslovením príslušných zariadení sociálnej starostlivosti, ich podporou (vrátane odborného vzdelávania) a monitorovaním implementácie na udržateľnom základe.

Gestor odporúčania h): MZ SR; MPSVR SR; SVNМ